

STUDENTŲ, ATLIEKANČIŲ ELEKTROLANKINIO SUVIRINIMO PRAKTIKĄ, SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 20

I. BENDROJI DALIS

- 1.1. Studentui dirbančiam elektrinio suvirinimo įrengimais, toliau įrenginiu, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų numatyta drausminė, materialinė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybė, priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio ir pasekmių, ir pašalinami iš praktikos.
- 1.2. Dirbantis įrenginiu privalo:
 - 1.2.1. mokėti saugiai dirbti, netrukdyti saugiai dirbti kitiems;
 - 1.2.2. vykdyti darbų vadovo arba jo įgalioto asmens nurodymus;
 - 1.2.3. naudoti individualios saugos priemonėmis;
 - 1.2.4. informuoti darbų vadovą apie sužalojimus, gautas darbo metu traumas;
 - 1.2.5. laikytis vidaus tvarkos taisyklių, rūkyti tik tam skirtose vietose;
 - 1.2.6. dirbti saugiai ir atsakingai;
 - 1.2.7. laikytis asmens higienos reikalavimų, prižiūrėti, kad būtų švarūs darbo drabužiai bei avalynė, palaikyti švarą darbo vietoje, buitinėse patalpose.
- 1.3. Dirbantis su įrenginiu turi teisę:
 - 1.3.1. reikalauti, kad dėstytojas-vadovas užtikrintų saugų darbą;
 - 1.3.2. reikalauti, kad dėstytojas-vadovas informuotų apie sveikatai kenksmingus ir pavojingus veiksnius darbo vietoje;
 - 1.3.3. atsisakyti dirbti, jei techniškai netvarkingas įrenginys arba aplinkos veiksniai kelia pavojų sveikatai ir gyvybei;
 - 1.3.4. atsisakyti dirbti, jei neapdrėpintas individualios apsaugos darbe priemonėmis.
- 1.4. Dirbantis su įrenginiu turi žinoti priešgaisrinės saugos instrukcijos reikalavimus ir juos vykdyti. Taip pat žinoti, kur laikomos objekte pirminės gaisro gesinimo priemonės, mokėti jomis naudotis, vengti veiksmų ir nesudaryti sąlygų, galinčių sukelti gaisrą.
- 1.5. Prijungti ir atjungti suvirinimo įrenginius bei juos aptarnauti turi teisę tik elektrotechninės ne žemesnės kaip VK kvalifikacijos darbuotojas.
- 1.6. Sugadinus įrankį ar jam dingus, už padarytą žalą atsako kaltininkas.
- 1.7. Studentai, neišklausę darbų saugos instruktažo ir nepasirašę saugos darbų instruktavimo žurnale, negali dirbti.

II. PAVOJINGI, KENKSMINGI IR KITI RIZIKOS VEIKSNIAI, JŲ POVEIKIS SVEIKATAI, BŪTINOS SAUGOS PRIEMONĖS.

- 2.1. Pagrindiniai pavojingi, kenksmingi rizikos veiksniai darbo vietoje:
 - 2.1.1. elektros srovės poveikis;
 - 2.1.2. triukšmas;
 - 2.1.3. nepakankamas apšvietimas;
 - 2.1.4. terminiai ir cheminiai nudegimai;
 - 2.1.5. nepakankama ventiliacija;

2.1.6. netvarkingi įrankiai bei saugos priemonės.

2.2. Būtinios saugos priemonės:

2.2.1. atviru lanku dirbantis darbuotojas arba studentas veidui ir akims apsaugoti turi naudoti šalną - kaukę arba skydelį su apsauginiais stiklais - šviesos filtrais. Nuo tikštančio ištirpusio metalo ir užteršimo, šviesos filtras saugomas paprastu stiklu. Apsauginiai stiklai parenkami pagal suvirinimo srovės dydį:

Šviesos filtro markė	Suvirinimo srovė (A)
C - 5	20 - 40
C - 6	40 - 80
C - 7	80 - 100
C - 8	100 - 175

B - 1, B - 2, B - 3 markių stikliniai šviesos filurai skirti pagalbinio personalo akių apsaugai;

2.2.2. suvirinant spalvotus metalus ir lydinius, turinčius cinko, vario, švino, naudojamas respiratorius;

2.2.3. vykstant darbams studentams duodama prijuostė, pirštinės ir skydeliai su apsauginiais stiklais - šviesos filtrais.

III. STUDENTŲ VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ.

3.1. Prieš pradėdamas darbą, studentas privalo:

3.1.1. užsidėti prijuostę;

3.1.2. kelnės užleisti ant odinių batų;

3.1.3. patikrinti ar tvarkingas įrenginio įžeminimas, kuris turi būti nemažesnio kaip 6 mm² skerspjūvio varinis laidas arba nemažesnio kaip 12 mm² skerspjūvio plieninis strypas (juosta);

3.1.4. patikrinti, ar įrenginys sukomplektuotas;

3.1.5. patikrinti, ar ant įrenginio užrašytas inventorinis numeris ir kito izoliacijos varžos matavimo data;

3.1.6. patikrinti, ar elektros lankinio suvirinimo transformatoriaus atgalinis laidas tikrai išvestas iš pažymėto gnybto, kuri pažymėtas raudona spalva.

3.2. Anglies dioksido balionas turi būti patikimai įtvirtintas vertikaliajoje padėtyje.

3.3. Įsitikinti, ar gerai apšviesta ir vėdinama darbo vieta.

3.4. Įsitikinti, ar suvirinimo aparatų kabeliai yra tvarkingi ir patikimai sujungti, pažeistos elektros kabelių vietos patikimai izoliuotos.

3.5. Pastebėję įrengimo ar darbo vietos neatitikimus reikalavimams, praktikantas nedelsiant privalo pranešti darbą vadovui ar darbo saugos specialistui. Dirbti su netvarkingu įrenginiu ir neparuoštoje darbo vietoje draudžiama.

IV. DARBUOTOJO AR STUDENTO VEIKSMAI DARBO METU

4.1. Patikimai įtvirtinti suvirinimo detalę.

4.2. Dirbančio rankos, avalynė ir darbo drabužiai ir pirštinės turi būti sausi.

4.3. Dirbti stovint ant dielektrinio kilimėlio arba atsisėdus ant sausos medinės taburetės, o dirbti atsiklaupus - naudotis pakankamo dydžio dielektriniu kilimėliu.

4.4. Kai dirbant yra padedantys asmenys, prieš uždegant elektros lanką, juos reikia žodžiu įspėti.

4.5. Anglies dioksido arba inertinių dujų balionų transportavimui reikia naudoti tam skirtus vežimėlius, konteinerius ar kitą įrangą užtikrinančią stabilų balionų padėtį. Draudžiama balionus nešti juos užsikėlus ant pečių.

4.6. Atsukant ventilių, nestovėti prieš reduktorių ir jo angą.

4.7. Ventilio ar reduktoriaus sujungimus, jeigu balionuose yra slėgis, varžyti negalima.

4.8. Pasitikrinti, ar tvarkingi anglies dioksido balionų manometrai.

4.9. Pasitikrinti, ar tvarkingi ir patikimai pritvirtintos žarnos prie anglies dioksido balionų.

V. STUDENTUI DRAUDŽIAMA

- 5.4. Atlikti bet kokius darbus įvadinėje elektros dėžėje, elektros tinkle.
- 5.2. Liestis prie suvirinimo srovės šaltinio tuščios eigos įtampos plikomis rankomis.
- 5.3. Palikti suvirinimo srovės šaltinį tuščios eigos režime.
- 5.4. Elektrodu arba laikikliu liesti žemino kontūrą, suvirinimo transformatoriaus korpusą.
- 5.5. Dirbti netvarkinga įranga.
- 5.6. Suvirinti, pjauti ar lituoti neseniai nudažytą paviršių ir neišdžiūvusias konstrukcijas bei gaminius.
- 5.7. Naudotis tepalais, riebalais, benzinu ar kitais degiais skysčiais suteptais drabužiais, pirštinėmis.
- 5.8. Suvirinimo kabinose laikyti degius drabužius bei kitas degias medžiagas ar daiktus.
- 5.9. Remontuoti komunikacijas, aparatus, turinčius slėgį ar elektros įtampą, pripildytus LU ir DS bei toksišku medžiagų.

VI. STUDENTO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

- 6.1. Pastebėjus gaisrą, darbuotojas ar studentas turi nedelsiant pranešti darbų vadovui arba kuriam nors kitam kolegijos vadovui, po to pačiam gesinti gaisro židinį turimomis gaisro gesinimo priemonėmis.
- 6.2. Pastebėjus, kad gali įvykti nelaimingas atsitikimas ar avarija, nedelsiant nutraukti darbus ir apie tai informuoti darbų vadovą.
- 6.3. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nukentėjusiam suteikti pirmąją medicinos pagalbą, esant reikalui iškviesti gydytoją, apie įvykį pranešti tiesioginiam darbų vadovui, išsaugoti nepakeistą įvykio vietą, jei tai negresia kitų darbuotojų sveikatai ar gyvybei.
- 6.4. Jei elektros srovė sužalojo darbo draugą, nukentėjusį atpalaiduokite nuo elektros srovės išjungdami suvirinimo įrengimo srovės šaltinį iš elektros lizdo, arba iš jungdami skyriaus elektros tinklą kirtikliu, kuris yra įvadiname skydelyje.

VII. STUDENTO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

- 7.1. Nutraukti įrenginiui elektros energijos tiekimą. Užsukti anglies dioksido baliono ventilių.
 - 7.2. Sutvarkyti darbo vietą. Išnešti atliekas, šiukšles į tam skirtą vietą.
 - 7.3. Įsitikinti ar nėra galimo gaisro židinio.
 - 7.4. Pranešti darbų vadovui apie pastebėtus trūkumus įrenginio darbe.
 - 7.5. Išjungti darbo vietos apšvietimą.
 - 7.6. Nusiplauti rankas ir veidą vandeniu ir muilu.
-